

Rietveld Schröderhuis

Uitzonderlijke universele waarde (OUV)

Korte samenvatting

(Dit is een, naar het Nederlands vertaalde samenvatting van de OUV, Ga voor de volledige beschrijving van het Werelderfgoed en de uitzonderlijke universele waarde ervan naar: <https://whc.unesco.org/en/list/965>)

Het Rietveld Schröderhuis in Utrecht is in 1924 gebouwd in opdracht van Truus Schröder-Schräder, naar een ontwerp van architect Gerrit Thomas Rietveld. Deze compacte eengezinswoning met zijn flexibele binnenruimteverdeling en bijzondere visuele en vormaspecten was een manifest van de idealen van de Nederlandse groep kunstenaars en architecten De Stijl in de jaren twintig en wordt gezien als een van de iconen van de moderne architectuur.

Het huis is in veel opzichten uniek. Het is het enige gebouw in zijn soort dat door Rietveld is ontworpen en het is ook heel anders dan andere belangrijke gebouwen uit de vroege moderne periode in de architectuur, zoals de Villa Savoye van Le Corbusier en de Villa Tugendhat van Mies van der Rohe. Het verschil zit hem met name in het omgaan met de architectonische ruimte en de opvatting van de functies van het gebouw. Veel architecten uit die tijd werden sterk beïnvloed door het Schröderhuis en deze invloed is tot op de dag van vandaag voelbaar.

Het Rietveld Schröderhuis is bijzonder omdat het een synthese vormt van de designconcepten in de moderne architectuur op één bepaald moment. Een van de bijzondere eigenschappen van het huis is de flexibiliteit van de ruimteverdeling, die aangepast kan worden aan veranderende functies. Daarnaast is het gebouw ook van grote artistieke waarde en heeft het met zijn karakteristieke uiterlijk een sterke invloed gehad op de architectuur in de tweede helft van de twintigste eeuw. Het interieur en de meubels maken integraal deel uit van het ontwerp en verdienen zeker ook aandacht.

Het Rietveld Schröderhuis stond aan de rand Utrecht, vlak bij de polders, op het eind van een rijtje huizen uit de twintigste eeuw. Het is tegen het bakstenen huis ernaast aan gebouwd. Het gebied voor het huis bleef onbebouwd omdat er negentiende-eeuwse verdedigingslijnen lagen, die in die tijd nog in gebruik waren.

Criterium (i): Het Rietveld Schröderhuis in Utrecht is een icoon van de moderne architectuur en een bijzondere uiting van het menselijk creatief vernuft. Het weerspiegelt de zuiverheid van de ideeën en concepten zoals die zijn ontwikkeld door de kunstbeweging De Stijl.

Criterium (ii): Met zijn radicale benadering met betrekking tot design en ruimtegebruik is het Rietveld Schröderhuis een inspiratie geweest voor de ontwikkeling van de architectuur in de moderne tijd.

Integriteit

Het hele Rietveld Schröderhuis is een museum. Het huis is zorgvuldig gerestaureerd en is nu in uitstekende staat. Het wordt beheerd door het Centraal Museum in Utrecht. De oorspronkelijke ligging van het huis, aan het eind van een rijtje huizen in een parkje, is ongewijzigd. De omgeving van het huis is sinds de bouw echter wel wat veranderd. Tien jaar nadat het huis werd gebouwd, is de stad Utrecht uitgebreid en het open polderlandschap voor

het huis bebouwd. In de jaren zestig is er een viaduct aangelegd voor de verhoogde Waterlinieweg die langs het huis loopt. Na die tijd is de omgeving niet meer substantieel gewijzigd.

Authenticiteit

Het Rietveld Schröderhuis is zestig jaar in gebruik geweest als privéwoning en er zijn enige aanpassingen gedaan aan de behoeften van de bewoners en het veranderende gebruik. In de jaren zeventig en tachtig werd het Rietveld Schröderhuis teruggebracht in de oorspronkelijke staat van de jaren twintig door Bertus Mulder, een van de assistenten van Rietveld. Het gebouw heeft de authenticiteit van zijn ontwerpconcept en structuur behouden. De restauraties in de jaren zeventig en tachtig zijn met veel zorg uitgevoerd om zoveel mogelijk originele elementen te behouden. Alle originele meubels zijn gerestaureerd en geplaatst zoals in de jaren twintig. Ontbrekende stukken zijn opnieuw gemaakt op basis van archiefstukken en bestaande voorbeelden. Helaas moesten het pleisterwerk en diverse vaste elementen worden vervangen omdat het materiaal in te slechte staat was. Dit gebouw is van uitzonderlijke universele waarde omdat het een belichaming is van designconcepten en -ideeën en een manifest van de kunstbeweging De Stijl. Om die reden was het terugbrengen van het interieur in de staat van de jaren twintig gerechtvaardigd. In essentie voldoet het Rietveld Schröderhuis in alle opzichten aan de authenticiteitscriteria.